

นิพนธ์ต้นฉบับ

การประเมินผลการเรียนการสอนของแพทย์
โครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เสรี ร่วมสุข*

นันทนา อังสุมาลิน*

เฉลิม วราวิทย์***

หัยสิทธิ์ ธารากุล**

บุญนาท ทยสนธิเสรีกุล***

Ruamsuke S, Angsumalin N, Tarakul C, Varavithya C, Laisnitsarekul B. The Assessment of clinical teaching of Medical Education for Students in Rural Area Project. Chulalongkorn University. Chula Med J 1985 : 1199-1205

The purpose of this study was to assess the clinical teaching of medical staffs at Prapokklao Hospital in Chantaburi Province. Questionnaires were sent to 44 medical staffs and 21 fourth and fifth year medical students of the academic year 1982. One hundred percent of the questionnaires were returned. The obtained data were analyzed into percents, means and standard deviations. The two-way ANOVA method was applied to determine the significant differences.

The findings were as follows :

- 1. Fifty-four percent of those who attended the medical education teachers' training workshop wrote their subjects' behavioral objective with satisfaction (more than 80% in term of its correctness).*
- 2. There was a significant difference between the time consumed in actual teaching and that planned ($P < 0.01$).*

* โครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

** ศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

*** หน่วยแพทยศาสตร์ศึกษา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 มีเป้าหมายที่จะผลิตแพทย์เพิ่มขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาความขาดแคลน โดยเฉพาะการขาดแคลนแพทย์ในชนบท แพทย์ที่ผลิตเพิ่มขึ้นจึงควรจะเป็นแพทย์ที่ให้ความหวังมากขึ้นว่า จะกระจายไปสู่ชนบทในสัดส่วนที่มากกว่าในปัจจุบัน และเมื่อแพทย์ออกไปสู่ชนบทแล้ว ควรจะเป็นผู้ที่มิมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขของชนบทด้วย

โครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบทของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและกระทรวงสาธารณสุขมุ่งที่จะแสวงหาทางที่เป็นไปได้ที่จะนำไปสู่ความหวังดังกล่าวข้างต้น จึงกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 3 ประการ คือ

1. เพิ่มการผลิตแพทย์
2. แพทย์ที่เพิ่มขึ้นนี้จะไปอยู่ในชนบท และ
3. แพทย์ที่เพิ่มขึ้นจะมีความรู้ ความสามารถ และเจตคติเหมาะสมกับการปฏิบัติงานในชนบท⁽¹⁾

หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต โครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท กำหนดให้นิสิตของโครงการ ศึกษาวิชาเตรียมวิทยาศาสตร์การแพทย์และปริคลินิก ร่วมกับนิสิตแพทย์ในโครงการปกติ ที่คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นเวลารวม 3 ปี ส่วนวิชาคลินิกทั้งหมดให้ไปศึกษาที่ศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี เป็นเวลารวม 3 ปี

สำหรับการเพิ่มคุณภาพให้แก่อาจารย์แพทย์ ศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี หน่วยแพทยศาสตรศึกษาได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการแพทยศาสตรศึกษา ระยะ 1 สัปดาห์ ในปีการศึกษา 2525 จำนวน 3 ครั้ง นอกจากนี้ก็ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการอื่น ๆ เช่น การประเมินโครงการ การประเมิน

พฤติกรรมคลินิก การนิเทศงาน การกำหนดแผนงานในการฝึกอบรมนิสิตแพทย์และระบบการศึกษาแบบหน่วยกิต⁽²⁾ ตลอดจนการฝึกอบรมด้านวิชาชีพทางแพทย์เฉพาะทาง ให้แก่อาจารย์แพทย์ ศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี ด้วย จึงเป็นเรื่องน่าสนใจที่จะศึกษาว่า แพทย์ของศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี สามารถจัดการเรียนการสอน ระดับคลินิกให้นิสิตแพทย์ได้ดีมากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาความสามารถของแพทย์ ศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก ในการนำความรู้ด้านแพทยศาสตรศึกษาไปใช้ในการ

- 1.1 การวางแผนการสอน
- 1.2 การจัดการเรียนการสอน
- 1.3 การประเมินผล

2. เพื่อศึกษาผลการเรียนของนิสิตแพทย์ ปีการศึกษา 2525 ซึ่งศึกษาอยู่ที่ศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

วัสดุและวิธีการ

1. กลุ่มประชากร และ วัสดุที่ศึกษา ได้แก่

- 1.1 แพทย์ ศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัด จันทบุรี ระหว่างปีพุทธศักราช 2520 ถึง 2525 จำนวน 44 คน

- 1.2 นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 และ ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2525 ซึ่งศึกษาอยู่ที่ศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี จำนวน 21 คน

- 1.3 หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตของโครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท

ปีพุทธศักราช 2525

2. เครื่องมือ

2.1 แบบประเมินผลการสอนของผู้สอน เป็นแบบสอบถามปลายเปิด - ปลายปิด และแบบ ซีแมนติก ดิฟเฟอเรนเชียล 5 ระดับ (5, 4, 3, 2, 1) รวมกัน ใช้รวบรวมข้อมูลการเข้าอบรมหลักสูตร แพทยศาสตรศึกษาและความสามารถในการเตรียม การสอน โดยแพทย์ผู้สอนเป็นผู้ตอบแบบประเมิน

2.2 แบบประเมินผลการเรียนการสอน สำหรับนิสิตแพทย์ วิชาบทนำคลินิกและวิชาปัญหา แกน เป็นมาตราประมาณค่า 6 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และไม่มีเลย แบ่ง การประเมินเป็น 2 ส่วน ส่วนแรก นิสิตแพทย์ประเมินตนเอง และส่วนที่สอง ประเมินผลการสอน ของผู้สอนใช้รวบรวมข้อมูลการสอนวิชาบทนำคลินิก และวิชาปัญหาแกน โดยนิสิตเป็นผู้ตอบแบบประเมิน

2.3 แบบประเมินผลการเรียนการสอน ของภาควิชา เป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด หรือ ดีที่สุด มากหรือดี ปานกลางหรือ พอใช้ น้อยหรือไม่ดี และน้อยที่สุดหรือไม่ดีอย่างยิ่ง แบ่งการประเมินออกเป็น 3 ภาควิชา คือ ภาควิชา กุมารเวชศาสตร์ อายุรศาสตร์ และ ศัลยศาสตร์ ใช้รวบรวมข้อมูลการสอนในแต่ละภาควิชา โดยนิสิต เป็นผู้ตอบแบบประเมิน

3. วิธีการ

3.1 ใช้เครื่องมือ ข้อ 2.1 รวบรวมข้อมูล ของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับการเข้าอบรมหลักสูตร แพทยศาสตรศึกษา

3.2 ใช้เครื่องมือ ข้อ 2.2 และ 2.3 รวบรวม

รวมความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการ สอนและการประเมินผล

3.3 เปรียบเทียบหลักสูตรกับโปรแกรม การศึกษาที่ปฏิบัติจริงที่ศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์ คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี ด้วยสถิติ TWO-WAY ANOVA

3.4 รวบรวมผลการศึกษานิสิต ปี การศึกษา 2525

ผลของการศึกษา

1. ด้านการวางแผนการสอน แพทย์ศูนย์การ ศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี ที่ทำหน้าที่สอนนิสิตแพทย์ของโครงการ ส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท ร้อยละ 76 เคยเข้าอบรมหลักสูตรแพทยศาสตรศึกษา ใน การเขียนวัตถุประสงค์การศึกษาระดับรายวิชา แพทย์ ที่เข้าอบรมหลักสูตรแพทยศาสตรศึกษา ร้อยละ 15 สามารถเขียนได้ถูกต้องสมบูรณ์ (เรียบร้อย 100%) ร้อยละ 39 สามารถเขียนได้เกือบสมบูรณ์ (เรียบร้อย 80%) ร้อยละ 39 สามารถเขียนได้ค่อนข้างสมบูรณ์ (เรียบร้อยน้อยกว่า 80%) และ ร้อยละ 7 เขียนได้ยังไม่สมบูรณ์ สำหรับการเขียนแผนการ สอน แพทย์ที่เข้าอบรมหลักสูตรแพทยศาสตรศึกษา ร้อยละ 14 สามารถเขียนได้ถูกต้องสมบูรณ์ (เรียบ ร้อย 100%) ร้อยละ 24 สามารถเขียนได้เกือบ สมบูรณ์ (เรียบร้อย 80%) ร้อยละ 38 สามารถ เขียนได้ค่อนข้างสมบูรณ์ (เรียบร้อยน้อยกว่า 80%) และ ร้อยละ 24 เขียนแผนการสอนยังไม่สมบูรณ์ ดังแสดงในตารางที่ 1

Table 1 Percentage of Medical Teacher, Prapokkloa Hospital, Chantaburi province who had written behavioral education objective and lesson plan

Activity Result	Behavioral education objective (%)	lesson plan (%)
Complete (100 %)	15.0	14.0
Complete some part (80%)	39.0	24.0
Complete each part (< 80%)	39.0	38.0
Not complete	7.0	24.0
Total	100.0	100.0

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนวิชากุมารเวชศาสตร์ ศัลยศาสตร์ และ อายุรศาสตร์ นิสิตมีความเห็นว่า ทุกภาควิชามีหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนบอกวัตถุประสงค์ในการเรียนแต่ละครั้งให้ความช่วยเหลือดี ใช้การสอนหลายแบบ ส่วนใหญ่บรรยายและทำหัตถการ ให้ศึกษาด้วยตนเอง ใช้สื่อการศึกษา ให้ศึกษาจำนวนโรคและจำนวนผู้ป่วยมากพอสมควร ได้รับความช่วยเหลือจากแพทย์ฝึกหัดและแพทย์ประจำบ้านเป็นอย่างดี การสอบใช้ข้อสอบแบบปรนัย อัตนัย ปากเปล่า และการสอบภาคปฏิบัติ

ความยากอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นวิชากุมารเวชศาสตร์และศัลยศาสตร์ ข้อสอบแบบอัตนัยมีความยากมาก โดยสรุปนิสิตได้รับความรู้ ทักษะ เจตคติ และ ความสามารถในการแก้ปัญหา จากทั้ง 3 ภาควิชา ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบหลักสูตรกับโปรแกรมการศึกษาที่ปฏิบัติจริง พบว่าอาจารย์ผู้สอนจัดการเรียนการสอนแตกต่างจากหลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ดังแสดงในตารางที่ 2

Table 2 Comparative MESRAP Medical Curriculum and Actual Teaching in the class

Subject	Curriculum		Actual teaching	
	Lecture (hr.)	Practice (hr.)	Lecture (hr.)	Practice (hr.)
Introduction to clinic	18	36	48	12
Core problem	90	108	135	80
Medicine	90	180	241	139
Surgery	108	216	227	172
Pediatrics	108	216	241	73
Community Pediatrics	-	108	-	79

3. ด้านผลการศึกษาของนิสิต ปีการศึกษา 2525 พบว่า นิสิตแพทย์ทั้ง 21 คน สามารถสอบได้อันดับคะแนนเฉลี่ยที่อยู่ในเกณฑ์ได้รับปริญญาบัตร

วิจารณ์

ในด้านการศึกษา องค์การอนามัยโลกได้ตระหนักถึงความสำคัญและสนับสนุนให้ผู้สอน บุคลากรสาธารณสุขมีความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์การศึกษาเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากความรู้ทางด้านแพทยศาสตร์ เพื่อจะได้ถ่ายทอดความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล⁽³⁾ ⁽⁴⁾ เป็นที่น่ายินดีที่ว่า แพทย์ศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี ที่ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติงานแพทยศาสตรศึกษาแล้ว ได้มีความรู้ ความสามารถ ทางด้านการเรียนการสอนถูกต้องตามหลักการการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Blizzard⁽⁵⁾ ที่พบว่า คณาจารย์ของสถาบันผลิตแพทย์ 10 แห่งในประเทศอินโดนีเซีย หลังจากได้ผ่านการประชุมแพทยศาสตรศึกษาระยะสั้น สามารถพัฒนาหลัก-

สูตรแพทย์ได้รวดเร็วเป็นที่น่าพอใจ เช่นเดียวกับ เจลิม วราวีย์ และ ทองจันทร์ หงศ์ลดารมภ์⁽⁶⁾ ที่พบว่า อาจารย์ของสถาบันผลิตแพทย์ในประเทศไทยที่ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติงานแพทยศาสตรศึกษา มีความรู้ความสามารถทางด้านการเรียนการสอนถูกต้องตามหลักการศึกษา

จากการประเมินการสอนของอาจารย์ผู้สอนโดยนิสิตแพทย์ในโครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท ซึ่งถือว่าเป็นวิธีที่ตีวิธีหนึ่ง⁽⁷⁾ พบว่า ผู้สอนสามารถวางแผนการศึกษา โดยเขียนวัตถุประสงค์การศึกษาระดับรายวิชาและแผนการสอนได้ถูกต้อง ซึ่งถือว่าการเขียนวัตถุประสงค์รายวิชาและแผนการสอนมีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนมาก⁽⁸⁾ เพราะการวางแผนการสอนที่ดีจะต้องมีวัตถุประสงค์ที่เด่นชัด เพื่อช่วยให้ผู้สอนจัดเนื้อหา จัดอุปกรณ์การสอน และ การประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังนำหลักสูตรไปใช้เป็นที่พอใจของนิสิต แม้จะแตกต่างกันไปจากที่กำหนดไว้ก็ตามและผลการศึกษาเป็นที่น่าพอใจว่านิสิตทั้ง 21 คน ได้คะแนนอยู่ในเกณฑ์ได้รับ

ปริญญาบัตร ตรงกับรายงานผลของ ดิลก เย็นบุตร และ นันทนา อังสุมาลิน⁽⁹⁾ หน้าที่ต่อไปของผู้บริหารการศึกษา ก็คือ ต้องพิจารณาหาวิธีให้แพทย์โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี ปฏิบัติหน้าที่ในการสอนนิสิตให้มีประสิทธิภาพสูงสุดและจัดการเรื่องการบำรุงขวัญ กำลังใจ เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเรียนการสอนคงที่สม่ำเสมอหรือดีขึ้นกว่าเดิม

สรุป

คณะผู้ศึกษาได้ศึกษาความสามารถในการสอนของแพทย์ ศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี ระหว่างปีพุทธศักราช 2520 ถึง 2525 โดยศึกษาความสามารถในการเขียนวัตถุประสงค์ การใช้หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การประเมินผล อาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนนิสิตแพทย์ของโครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท ร้อยละ 76 เคยเข้าอบรมหลักสูตรแพทยศาสตรศึกษา แพทย์ที่เคยเข้าอบรมร้อยละ 54 สามารถเขียนวัตถุประสงค์ การศึกษาระดับปริญญาตรีได้เกือบสมบูรณ์ (เรียบร้อย 80% ขึ้นไป) และ ร้อยละ 38 สามารถเขียนแผนการสอนการใช้หลักสูตร ได้เกือบสมบูรณ์ (เรียบร้อย 80% ขึ้นไป) การใช้หลักสูตรแตกต่างจากโปรแกรมการศึกษาที่ปฏิบัติจริงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 การจัดการเรียนการสอนในภาควิชากุมารเวชศาสตร์ ศัลยศาสตร์ และ อายุรศาสตร์ ทุกภาควิชา มีหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนบอกวัตถุประสงค์ในการเรียนแต่ละครั้ง ให้ความช่วยเหลือดี ใช้การสอนหลายแบบ ส่วนใหญ่บรรยายและทำหัตถการ ให้ศึกษาด้วยตนเอง ใช้สื่อการศึกษา ให้ศึกษาจำนวนโรคและจำนวนผู้ป่วยมากพอสมควร ตลอดจนได้รับความช่วยเหลือจากแพทย์ประจำบ้านและแพทย์

ฝึกหัดเป็นอย่างดี การประเมินผลใช้ข้อสอบแบบปรนัย อัตนัย ปากเปล่า และ การสอบภาคปฏิบัติ ความยากอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นวิชากุมารเวชศาสตร์และศัลยศาสตร์ ข้อสอบแบบอัตนัยมีความยากมาก โดยสรุปนิสิตได้รับความรู้ ทักษะ และ เจตคติ และความสามารถในการแก้ปัญหาจากทั้ง 3 ภาควิชา ในระดับปานกลาง ทำให้ปีการศึกษา 2525 นิสิตทั้ง 21 คน สอบได้อันดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ได้รับปริญญาบัตร

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาเพื่อประชากร (UNFPA) ประจำปี 2525

คณะผู้ศึกษา ขอขอบพระคุณคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน จากภาควิชากุมารเวชศาสตร์ ศัลยศาสตร์ อายุรศาสตร์ และ ข้าราชการฝ่ายวิชาการ โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการให้ข้อมูล ด้านการวางแผนการศึกษา การนำแผนไปประยุกต์ ใช้การประเมินผลนิสิต การเก็บรวบรวมความคิดเห็นของคณาจารย์และนิสิตแพทย์ที่มีต่อการเรียนการสอน

ขอขอบพระคุณโครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้การสนับสนุนด้านการประสานงานระหว่างผู้วิจัยกับโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ วงศ์วรรณ วงศ์สุภา หัวหน้าหน่วยบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าวิจัย หอสมุดคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ช่วยตรวจแก้ไขรูปแบบการเขียนบรรณานุกรม

อ้างอิง

1. อานาจ ศรีรัตนบัลล์. โครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท: ความหวังความเป็นไปได้และความเป็นจริง. จุฬาลงกรณ์เวชสาร 2524 พฤศจิกายน ; 25(6) : 1103-1108
2. แพทยศาสตรศึกษา, หน่วย, คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานการปฏิบัติงานของหน่วยแพทยศาสตรศึกษา ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2524-30 ธันวาคม 2525 หน้า 9-12
3. WHO. The training and preparation of teachers for medical schools with special regard to the needs of developing countries. WHO Teach Rep Ser 1966; 337:5-26
4. WHO. Training and preparation of teachers for school of medicine and allied health sciences. WHO. Tech Rep Ser 1973; 521 : 5-32
5. Blizard PJ, Blunt MJ, Alibazah P, Husin M. The long term effectiveness of workshop in curriculum planning and design for teaching staff in Indonesia medical school. Med Educ 1980 Mar; 14(2) : 154-163
6. เฉลิม วราวิทย์, ทองจันทร์ หงส์ลดารมภ์. ผลการประชุมปฏิบัติงานแพทยศาสตรศึกษาในไทย. สารศิริราช 2525 ธันวาคม ; 34(12) : 996
7. เรืองเดช ศรีวรรณะ. ประสบการณ์ในการประเมินผลการสอนของอาจารย์ เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการ เรื่อง เทคนิค เครื่องมือและการบริหารการประเมินผล ประสิทธิภาพการสอน วันที่ 2-3 สิงหาคม 2525 ณ ห้องประชุม 5 สำนักงานอธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.3
8. เฉลิม วราวิทย์, ทองจันทร์ หงส์ลดารมภ์. ผลการจัดประชุมปฏิบัติงานแพทยศาสตรศึกษาในประเทศไทย. สารศิริราช 2525 ธันวาคม ; 34(12) : 998
9. ดิลก เย็นบุตร, นันทนา อังสุมาลิน. สถานภาพทางวิชาการของคณะแพทยศาสตร์. รายงานการสัมมนาหัวหน้าภาควิชา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง การดำเนินการผลิตบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์ ตามแผนพัฒนา ระยะที่ 5 วันที่ 23-26 กรกฎาคม 2526 ณ โรงแรมเชียงใหม่พาเลซ อ.นครเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ หน้า 11

จุฬาลงกรณ์เวชสารได้รับต้นฉบับเมื่อวันที่ 1 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2528